

ACC. N:R M. 9992 : 1-8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Kristina Pålsson
 Härad: Båra Adress: Pågarp 9, Alöv
 Socken: Burlöv Berättat av:
 Uppteckningsår: 1946 Född år 1871 i Pågarp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julklappar o. jultomte s. 1-6.
 Lilla jul o. lilla julafton. s. 7-8
 Kyrkans messan, m. m. s. 8.

hw F 48

" 47.

Skriv endast på denna sida!

Julkappar och Jultomte.

Hur länge jag känt till bruket med jul-
klappar. Alltid. Men i hemmet var det
endast barnen som fick julklappar, det var
mest kläder, dockan fick ^(locksa) nya kläder,
hemsyddas. Så bakades ju alltid till
Jul, av linbaket formades vardera en
stor Julgubbe, till oss barn. Familje-
medlemmarna brukade ej ge varandra
julkappar. Men till några grannar och
vänner skickades ibland små-saker som
julkappar. — En gång hemma, fick Far
och drängarna var sin stor Cigarr. Nos,
vi barn, och Jungfrun fick äpple och
karameller, inlagda var för sig i rätt
mycket papper, för att se mycket ut med
mottagarens namn på, det var vanligt
vitb omslagspapper, sedan blev alltsam-
-mans

2)

lagd i en stor paket, ofta en sidring,
ombunden med band. Det var alltid 2
som kom med Julpaketet. På den tiden
brukades det ej på landet med rullgar-
diner för fönstern, utan de som kom
med Julpaketet kunde utifrån se vad
som förhådes därinne, när de då tyckte
att folket därinne var som mest upptagna
med något, passade de de på, så att den
ene av de 2 som kom med Julpaketet,
hastigt ryckte upp dörren och kasta in
paketet, medan den andre samtidigt
sköt ett skott på gården. Så sprang de
båda som om det gälde livet, därifrån,
och gömde sig, var de kunde komma åt,
När skottet smäll, rusade de innevarande
drängarna ut, för att få fast i de andra
som gömt sig, kunde de laga dem,

3)

ACC. NR M. 9992:3.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skulle de bjudast in, detta ansågs emel-
-lertid som en skam, att bli tagna,
varför det gälde att komma undan osedd.
ibland lyckades det, ej alltid. —

Man sade Julklapp, ej julgåva. —

Det var ej brukligt med julklapps-rim.

Julkomte, Flåromkring var det när de nu
vuxna ungdomarna var små, väl omkring
mellan 20 å 30 år sen. Det var gerna någon
ankväsig, som kläddes om sig, i vända kläder,
med mask för ansiktet, en röd toppluva
på huvudet, sträkor, samt en stor grov
kräpp i handen. En stor påse på ryggen
med julklappar i. När han kom in
satte han sig på bänken, vid dörren
pustade, och tala om hur trött han var
efter att ha gått så långt för att söka upp

snälla barn som skulle ha julklappar,
och så frågade han om här var några
snälla barn, ty då skulle de också ha
julklappar, barnen rusade omkring den
gamle tomten, och sade att de varit
snälla allihop, så frågade han dem
vad de hette, och hur gamla de var,
och vad han kunde hitta på att
fråga efter, en liten gosse glömdes i
häpenheten vad han hette, sprang bort
till sin far, ryckte honom i kläderna
och frågade, Far, hvad heter jag? Sedan
delades julklapparna ut (med mottagarens
namn på varje sak) - till stor fröjd både
för barnen och de vuxna.

Julbocken såg jag vid omkring 8 à 10
års ålder. Det var en dräng som tjäna
här, han var från Kristianstad kullet

ACC. N:R M. 9992:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5)

där brukade de ha Julbock om julen.
Han, och en annan dräng som också
sjäna här gjorde en julbock. Huvudet
virade de av halm, så hade den en
lång stång till kropp även den omvirad
av halm, däröver hade de spänt svenske
lakan, så gick de båda drängarna
under lakanen, deras fötter föreställde
bockens fötter, omvirade som de voro av
halm, När de kom in i stugan bölade
de som en bock, Vi barn blev väldigt
rädda, tills vi såg att det var våra
egna drängar, då tyckte vi det var
roligt.

Julspöken, I vår ungdom alltså omkring
en 60 år sen, brukades det att kläda om
sig till julspöken, det var mest Annandags-juls,
kväll.

6)

ACC. NR M. 9992:6.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Somliga hade maskar för ansiktet, andra svärta sig, bytte kläder, som de vände, somliga var fina, andra trasiga, så egenkänneliga som möjligt, någon spela harmonika, andra munspel, så dansade de, och hade roligt. Än blev de bjudna på kaffe, än på godis, alltid bjöds det på något. Det var ju byens ungdom, och sjämare allihop, så de var alltid välkomna.

Om Jultkort: Det första jultkortet jag såg, var jag i 20 års åldern, det kom från en släkting i Stockholm, som jag ej sett något jultkort förr, undrade jag vad det skulle betyda. Sedan under årens lopp, har det ju blivit vanligt.

71
Lilla Jul, har det här aldrig sagts,
utan alltid, Lilla julafton, det var, och
är dagen före Julafton.

Lucia hör till nyare tiden, den
firades aldrig förr. —

Det var aldrig några bestämda dagar
för julslakten, det var när det passa
sig som bäst. Det var många syslor
som skulle skötas till Jul.

Mor slog almenackan, och så delades dagarna
upp; Det skulle ju, tvättas, slaktas, bakas,
och bryggas jul-öl. (Ölet skulle järas) —
flere baka färdiga, både grov och finbak.
Vid slakten var det då, som nu, mycket
att tillvarabaga. Sist rengöring.

Då hästen när fären slaktades, stöptes
gjes av salgen, ljus behövdes alltid, men
många till Jul. Främmade

slaktare hade vi ej, far gjorde det sjelw.
Uttrycket "svinottan" var förr, ett vanligt
uttryck här-omkring, det var när någon
svengat skulle stiga upp ovanligt tidigt.

Fyndelsmässan har jag aldrig hört
firas här-omkring, mer än i Fyrkan.

Namnet, Benraske söndag har aldrig
 varit nämnt här.

Om "knut" räknades julen som slut-
inga sedvänjor, var det därvid.